

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան.....	3
Գրականություն.....	4
Քննական աշխատանքի հատկորոշիչը.....	6
Պատասխանների ձևաթղթի նմուշ.....	12
Պատասխանների ձևաթղթի լրացման կարգը.....	13
Խորհուրդներ և ցուցումներ.....	16
Առաջադրանքների նմուշներ.....	17

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

Գիրքը տպագրված է Գնահատման և թեստավորման կենտրոնում:

Տպաքանակ՝ 5000 օրինակ, 24 էջ:
Ք. Երևան, Այգեստան 9/4, հեռ. 57.63.37
Վաճառքի ենթակա չէ:
www.atc.am

ԵՐԵՎԱՆ 2011

ՀՏԴ 373:911 (03)
Գ.ՄԴ 74.2+26.8 տ2
Ա 653

Կազմողներ՝

ՄԱԶՄԻՄ	ՄԱՆԱՍՅԱՆ
ԱՐՄԵՆ	ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
ԼՈՒԺԻՆԵ	ԱՍԼԱՆՅԱՆ
ԱՇՈՏ	ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ
ԱՆՆԱ	ՍՍԲԱՏՅԱՆ
ՍՈՒՍԱՆՆԱ	ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Խմբագիր՝

ՄԱԶՄԻՄ	ՄԱՆԱՍՅԱՆ
--------	----------

Ա 653 Աշխարհագրություն : Պետական ավարտական և միասնական քննության ուղեցույց : Գնահատման և թեստավորման կենտրոն, 2011. 24էջ :

(77-78 առաջադրանքներ) Գետի ակունքի բացարձակ բարձրությունը 2200 մ է, իսկ գետաբերանինը՝ 1000 մ: Նրա երկարությունը 80 կմ է:

- Որոշել գետի անկումը:
- Որոշել գետի թեքությունը:

(79-80 առաջադրանքներ) Երկրի բնակչության թիվը 20 մլն է, քաղաքաբնակեների բացարձակ թիվը՝ 14 մլն, երկրի մակերեսը կազմում է 50 հազ. կմ²:

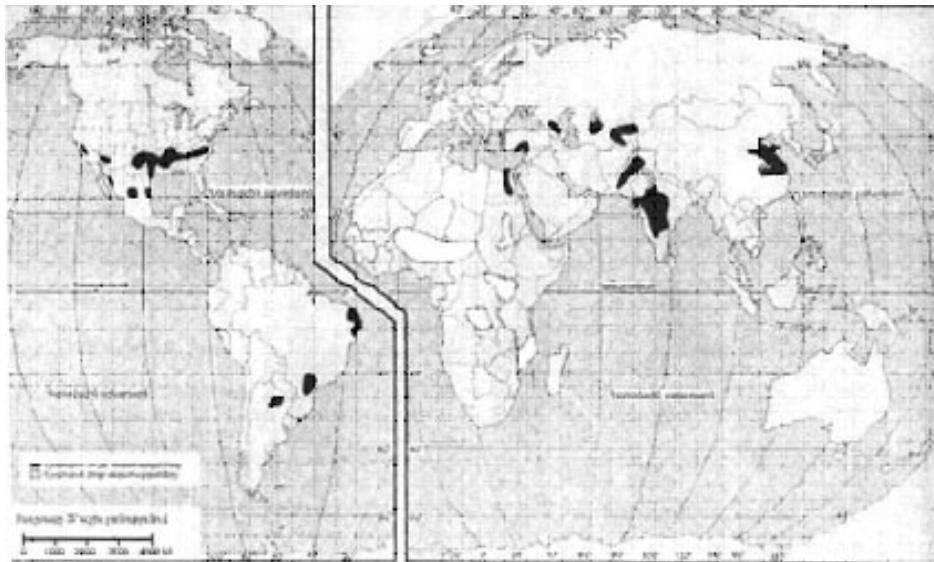
- Որոշել բնակչության միջին խտությունը:
- Որոշել ուրբանիզացման մակարդակը:

Գ.Մ.Դ 74.2+26.8 տ2

ISBN 978-99941-864-5-7

- Ո՞ր մշակաբույսի տարածման շրջաններն են պատկերված նկարում:

- 1) արևածաղիկ
- 2) շաքարի ճակնդեղ
- 3) բամբակենի
- 4) ցորեն

- Վայրի աշխարհագրական կոորդինատներն են հս.լ. $35^{\circ}30'$ և արմ. երկ. 80° : Որոշել Արեգակի ճառագայթների անկման ամելյունը դեկտեմբերի 22-ին:

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն

«Աշխարհագրություն» առարկայի ուղեցույցի նպատակն է օգնել հանրակրթական դպրոցների շրջանավարտներին և բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների դիմորդներին՝ արդյունավետ նախապատրաստվելու պետական ավարտական և միասնական քննությանը, կողմնորոշելու ուսուցիչների գործունեությունն այդ ուղղությամբ: Ուղեցույցում ներառված նյութի թեմատիկ-բովանդակակային պայմանները որպես ուղենիշ պիտի ծառայեն քննական առաջադրանքներ և թեստեր կազմողների համար:

Ուղեցույցը ներառում է՝

- քննական աշխատանքի հատկորոշիչը,
- պատասխանների լրացման ձևաբուղը և դրա լրացման կարգը,
- քննական աշխատանքի կատարման վերաբերյալ ցուցումներ և խորհուրդներ,
- քննական առաջադրանքների նմուշներ:

Հատկորոշիչում ներկայացված են քննական աշխատանքի կառուցվածքը, բովանդակային սահմանները, ընդգրկվող առաջադրանքների համամասնական բաշխումն ըստ ներկայացման ձևի, բարդության աստիճանի և ստուգվող գործունեության տեսակների: Սահմանված են քննական աշխատանքի կատարմանը հատկացվող ժամանակը և գնահատման չափանիշները:

Աշխարհագրության պետական ավարտական և միասնական քննության համար որպես հիմք և սկզբնադրյուր են ընդունվում «Աշխարհագրություն» առարկայի ուսումնական ծրագրերը և դպրոցական դասագրքերը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Հ. Գարիելյան, Վ. Պողոսյան, «Աշխարհագրություն», դասագիրք 5-րդ դասարանի համար, Եր., 1996, 2000
2. Ս. Գրիգորյան, Վ. Պողոսյան և ուրիշներ, «Բնագիտություն 5», դասագիրք 5-րդ դասարանի համար, Եր., 2007
3. Գ. Պետրոսյան, Լ. Սահակյան և ուրիշներ «Բնագիտություն 5», դասագիրք 5-րդ դասարանի համար, Եր., 2007
4. Ս. Իսկանդարյան և ուրիշներ, «Մայրցամաքների և օվկիանոսների աշխարհագրություն», դասագիրք 6-րդ դասարանի համար, Եր., 1996, 2000, 2007
5. Ա. Հովսեփյան, Ա. Գրիգորյան, Մ. Մանասյան «Մայրցամաքների և օվկիանոսների աշխարհագրություն», դասագիրք 6-րդ դասարանի համար, Եր., 2007
6. Գ. Ավագյան, Ռ. Մարգարյան, «Աշխարհագրություն», դասագիրք 7-րդ դասարանի համար, Եր., 1999
7. Լ. Վալեսյան և ուրիշներ, «Հասարակական աշխարհագրություն: Աշխարհ», դասագիրք 7-րդ դասարանի համար, Եր., 2007
8. Ռ. Մարգարյան, Ս. Օհանյան, «Աշխարհագրություն», դասագիրք 7-րդ դասարանի համար, Եր., 2007
9. Գ. Ավագյան, Ռ. Մարգարյան, «Աշխարհագրություն», դասագիրք 8-րդ դասարանի համար, Եր., 1999
10. Լ. Վալեսյան և ուրիշներ, «Հասարակական աշխարհագրություն: Տարածաշրջաններ և պետություններ», դասագիրք 8-րդ դասարանի համար, Եր., 2008
11. Ռ. Մարգարյան, Ս. Օհանյան, «Աշխարհագրություն», դասագիրք 8-րդ դասարանի համար, Եր., 2008
12. Լ. Վալեսյան և ուրիշներ, «Աշխարհագրություն: Հայաստան», դասագիրք 9-րդ դասարանի համար, Եր., 2009
13. Ա. Խոյեցյան, Գ. Սկրտչյան, «Հայաստանի աշխարհագրություն», դասագիրք 9-րդ դասարանի համար, Եր., «Արևիկ» 2009
14. Մ. Մանասյան և ուրիշներ, «Աշխարհագրություն 10», «Զանգակ-97» Եր., 2010

- Ընտրել գետերի և ջրամբարների անվանումների տրված համապատասխանության ճիշտ շարքը:

1. Որոտան	ա. Կեչուտ
2. Արփա	բ. Ապարան
3. Ջասախ	գ. Սպանդարյան
4. Ախուրյան	դ. Ախուրյան

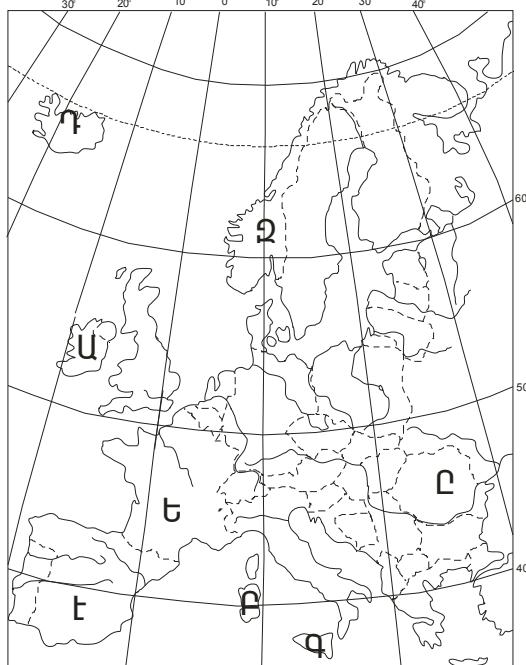
1) 1 - ա, 2 - բ, 3 - զ, 4 - դ
2) 1 - զ, 2 - ա, 3 - դ, 4 - բ
3) 1 - զ, 2 - ա, 3 - բ, 4 - դ
4) 1 - ա, 2 - դ, 3 - զ, 4 - բ

- Ընտրել ճշկած էլեկտրակայանների ճիշտ շարքը՝ ըստ նրանց հզորությունների նվազման:

  - 1) Հրազդանի ՊԾԷԿ (ՁԷԿ), Հայկական ԱԷԿ, Երևանի ՁԷԿ, Գյումուշի ՁրԷԿ:
  - 2) Հրազդանի ՊԾԷԿ (ՁԷԿ), Երևանի ՁԷԿ, Գյումուշի ՁրԷԿ, Հայկական ԱԷԿ:
  - 3) Հրազդանի ՊԾԷԿ (ՁԷԿ), Երևանի ՁԷԿ, Հայկական ԱԷԿ, Գյումուշի ՁրԷԿ:
  - 4) Հայկական ԱԷԿ, Գյումուշի ՁրԷԿ, Հրազդանի ՊԾԷԿ (ՁԷԿ), Երևանի ՁԷԿ:

- Ի՞նչն ընդհանուր չէ Գեղարքունիքի և Շիրակի մարզերի համար:

  - 1) Գերիշխում է լեռնատափաստանային լանդշաֆտը:
  - 2) Բարձր է ուրբանիզացման մակարդակը:
  - 3) Զգալի տարածում ունեն ռելիեֆի հրաբխային ձևերը:
  - 4) Բուսաբուծության մասնագիտացման ճյուղ է հացահատիկի մշակությունը:

- **Քարտեզի վրա Խսպանիա պետությունը ո՞ր տառով է նշված:**
  - 1) Ե
  - 2) Զ
  - 3) Է
  - 4) Ը
- **Ընտրել քննության բաղադրիչների միակ ճիշտ գուգորդումը:**
  - 1) տայգա - 400-600 մմ- մայրի, խեժափիճի
  - 2) անապատներ – 300-400 մմ- օշինդր, կակտուս
  - 3) տափաստան - 600-700 մմ- շյուղախոտ, սիզախոտ
  - 4) սունդրա - 200 – 300 մմ- կաղնի, բոխի

15. Ա. Պոտոսյան և ուրիշներ, «Աշխարհագրություն 11», «Զանգակ-97» Եր., 2010
16. Մ. Մանասյան և ուրիշներ, «Աշխարհագրություն 12», «Զանգակ-97» Եր., 2011
17. «Աշխարհագրություն 99», բուհական ընդունելության քննության հարցարան, Եր., «Զանգակ-97», 1999
18. Մ. Մանասյան և ուրիշներ, «Աշխարհագրության ընթացիկ գնահատման առաջադրանքների նմուշների ժողովածու», ուսումնաօժանդակ ձեռնարկ, Եր., 2007

ՔՆՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՏԿՈՐՈՇԻՉԸ

1. Քննական աշխատանքի կառուցվածքը

Քննական աշխատանքը ներկայացվում է թեստի տեսքով, որը պարունակում է 80 առաջադրանք (80 միավոր): Թեստը բաղկացած է երկու՝ Ա և Բ մակարդակներից: Ա մակարդակը պարունակում է 50 առաջադրանք (1-50), Բ մակարդակը՝ 30 առաջադրանք (51-80):

Ամփոփիչ ատեստավորման համար հանրակրթական դպրոցի շրջանավարտների պատրաստվածության մակարդակի ստուգումն իրականացվում է Ա մակարդակով, իսկ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ ընդունվելու համար՝ Ա և Բ մակարդակներով:

Քննական աշխատանքում յուրաքանչյուր առաջադրանք դասակարգվում է հետևյալ հատկանիշներով.

- ըստ դասընթացի բաժինների և քեմաների,
- ըստ ներկայացման ձևի,
- ըստ բարդության աստիճանի,
- ըստ ստուգվող գործունեության տեսակի:

2. Առաջադրանքների բաշխումն ըստ դասընթացի բաժինների և քեմաների

Թեստը պարունակում է աշխարհագրության դպրոցական ծրագրի բոլոր բաժինները հետևյալ մոտավոր համամասնություններով.

1. Ընդհանուր տեղեկություններ Երկիր մոլորակի մասին - 9%
2. Աշխարհագրական քաղանք - 17%
3. Մայրամաքներ և օվկիանոսներ - 18%
4. Հասարակական աշխարհագրություն: Աշխարհ - 14%
5. Տարածաշրջաններ և երկրներ - 18%
6. Հայաստանի աշխարհագրություն - 17%
7. Բնություն-հասարակություն փոխարարելությունները, մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրները - 7%

Փիղը և ընձուղտը ապրում են՝

- 1) անապատների զոնայում
- 2) սավանաների զոնայում
- 3) տափաստանների զոնայում
- 4) լայնատերև անտառների զոնայում

Տրված «մայրցամաք-լեռնազագաք» զույգերից ընտրել ճիշտը:

- 1) Աֆրիկա - Չոմոլունգմա
- 2) Եվրասիա - Ակոնկագուա
- 3) Ամսարկտիկա - Վինտն
- 4) Հարավային Ամերիկա - Մակ-Կինլի

Զարտեզի վրա Միջիլիա կղզին ո՞ր տառով է նշված:

- 1) Ա
- 2) Բ
- 3) Գ
- 4) Դ

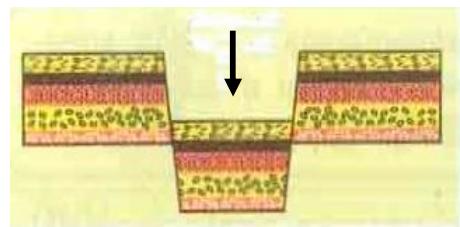
▪ **Ո՞ր պնդումն է ճիշտ:**

- 1) Աշխարհագրական լայնությունը երկրի մակերևույթի որևէ կետի հեռավորությունն է հասարակածից՝ արտահայտած աստիճաններով:
  - 2) Խոշոր մասշտաբի քարտեզների խմբի մեջ մտնում են 1: 1000000-ից ավելի մեծ մասշտաբի քարտեզներ:
  - 3) Տարբեր քարտեզներից կազմված գիրքը կոչվում է ուրվագծային քարտեզ:
  - 4) Քարտեզի և գլոբուսի վրա հասարակածին զուգահեռ տարված երևակայական շրջագծերը կոչվում են միջօրեականներ:
- **Այն հարթակայրը, որը գտնվում է 0-200 մ բացարձակ բարձրության վրա, կոչվում է՝**

- 1) բարձրավայր
- 2) սարահարթ
- 3) ցածրավայր
- 4) դաշտավայր

▪ **Նկարում պատկերված է՝**

- 1) հորսու
- 2) գրաբեն
- 3) պլատֆորմ
- 4) գեռսինկլինալ

Թեստի Ա մակարդակում տրված են աշխարհագրական թաղանթի բոլոր ոլորտների (քարոլորտ, ջրոլորտ, մքնոլորտ, կենսոլորտ) և մայրցամաքների, ինչպես նաև հասարակական աշխարհագրության հիմնական բաժինների (աշխարհի քաղաքական քարտեզ, աշխարհի բնակչություն, համաշխարհային տնտեսություն, պետություններ), Հայաստանի (Հայկական լեռնաշխարհ, Հայաստանի Հանրապետություն, Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն), բնություն-հասարակություն փոխհարաբերությունների, մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրների վերաբերյալ առաջադրանքներ:

Թեստի Բ մակարդակում նույնպես ներկայացված են «Աշխարհագրության» դպրոցական ծրագրի բոլոր 7 բաժինները և հիմնական թեմաները: Քննական թեստի Ա և Բ մակարդակներում, ըստ բաժինների և թեմաների առաջադրանքների քանակը որոշելիս, հաշվի է առնված դպրոցական ծրագրերով դրանց հատկացված ժամանակների համամասնությունը:

3. Առաջադրանքների քաշխումն ըստ ներկայացման ձևի

Թեստի Ա մակարդակի բոլոր առաջադրանքները ընտրովի պատասխանով են: Առաջադրանքներից յուրաքանչյուրի համար տրված է պատասխանի 4 տարրերակ, որոնցից միայն մեկն է ճիշտ: Որպես պատասխան՝ շրջանավարտը նշում է առաջարկվող 4 տարրերակից իր կարծիքով **ճիշտ** տարրերակի համարը:

Բ մակարդակի 30 առաջադրանքներից 25-ը՝ 51-75-ը առաջադրանքները ընտրովի պատասխանով են, իսկ 5-ը՝ 76-80-ը կարճ պատասխանով: Այս խնդիր-առաջադրանքների պատասխանները ոչ բացասական ամբողջ թվեր են: Դրանց պատասխանում պետք չէ նշել չափման միավորը:

4. Առաջադրանքների բաշխումն ըստ բարդության աստիճանի

Թեստը պարունակում է տարրեր բարդության առաջադրանքներ՝ հենքային, միջին բարդության և բարդ:

Ա մակարդակի առաջադրանքներով հիմնականում սոուգվում են շրջանավարտների գիտելիքները **հենքային մակարդակով՝** հանրակրթական դպրոցի ծրագրով նախատեսված պարտադիր նվազագույն պահանջներին համապատասխան: Այդ առաջադրանքների միջոցով սոուգվում է աշխարհագրական հիմնական փաստերի, աշխարհագրական հասկացությունների, տերմինների ու բարտեզների ինացությունը, աշխարհագրական խնդիրառաջադրանքների լուծման համար ոչ բարդ գործողություններ կատարելու ունակությունը: Ա մակարդակում առաջադրանքների 70-75%-ը հենքային մակարդակի, իսկ մնացած 25-30%-ը՝ **միջին բարդության առաջադրանքները** են: Դրանց միջոցով սոուգվում են ծանոթ իրավիճակներում գիտելիքների կիրառման շրջանավարտի կարողությունները և հմտությունները:

Բ մակարդակի առաջադրանքների մոտ 10-15%-ը հենքային մակարդակի են, 65-70%-ը՝ միջին բարդության, իսկ մոտ 20%-ը՝ բարդ հարցեր են: Միջին բարդության առաջադրանքների կատարման համար դիմորդը պետք է գիտենա աշխարհագրական հիմնական հասկացություններն ու տերմինները, կարողանա բացահայտել բնական և հասարակական տարրեր երևույթների և օբյեկտների տեղաբաշխման օրինաչափությունները, պատճառահետևանքային կապերը, կարողանա աշխարհագրական տարրեր օբյեկտների և երևույթների ոչ բարդ համադրումով կատարել առաջադրանքը: Միջին բարդության առաջադրանքների միջոցով սոուգվում է դիմորդի ծանոթ և փոքր-ինչ փոփոխված իրավիճակներում նոյն կամ տարրեր թեմաներին վերաբերող աշխարհագրական տարրեր գիտելիքներ և հմտություններ կիրառելու կարողությունը:

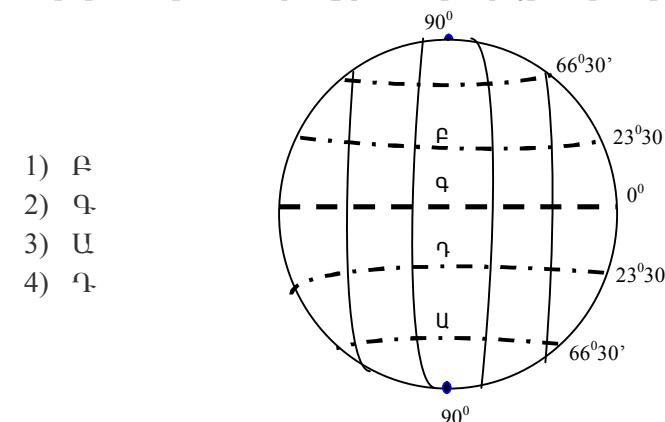
Ը մակարդակի բարդ առաջադրանքներին պատասխանելու համար դիմորդը պետք է ունենա կայուն գիտելիքներ և փոփոխված կամ նոր իրավիճակներում դրանք կիրառելու հմտություններ,

Խնդիր-առաջադրանքի պատասխանում պետք չէ նշել չափման միավորը:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը դուք ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: **Թեստ-գրքույկը չի սոուգվում: Սառուցվում է միայն պատասխանների ձևաբուղը:** Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխաններն ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաբուղը:

Թեստային առաջադրանքների նմուշներ

- Նկարում ո՞ր տառով է նշված հարավային արևադարձը:

- Երկու քաղաքների միջև իրական հեռավորությունը 150 կմ է: Նրանց միջև եղած հեռավորությունը 1:1.000.000 մասշտարի քարտեզի վրա կլինի՝

- 150 սմ
- 15 սմ
- 30 սմ
- 45 սմ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ԵՎ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Թեստի առաջադրանքների կատարումը մեծ ուշադրություն է պահանջում:

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության:

Առաջադրանքի պահանջը ճիշտ հասկանալու համար անհրաժեշտ է նախ ուշադիր կարդալ այն, ապա անցնել ճիշտ պատասխանի ընտրությանը կամ խնդրի լուծմանը: Եթե ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ապա ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց բողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ կամ ընտրովի պատասխաններով առաջադրանքներում նշել պատասխանի՝ ձեզ ամենից ավելի հավանական թվացող տարբերակը:

Հիշեք, որ ընտրովի պատասխաններով առաջադրանքների պատասխաններից միայն մեկն է առաջադրանքի ճիշտ պատասխանը:

Խելամիտ օգտագործեք ժամանակը: Թեստը լրացնելու համար ձեզ սահմանափակ ժամանակ է տրվում, և քանի որ առաջադրանքներն իրենց բնույթով տարբեր են ու կատարման համար շատ կամ քիչ ժամանակ են պահանջում, ապա պետք է կարողանաք ժամանակը ճիշտ բաշխել:

Ժամանակ մի վատնեք երկար մտածելով այն հարցերի շուրջ, որոնց չեք կարող անմիջապես պատասխանել:

Կատարեք այն առաջադրանքները, որոնց պատասխանները գիտեք: Այդպես դուք ավելորդ ժամանակ չեք վատնի, չեք կորցնի ժամանակի զգացողությունը և թեստի՝ ձեր իմացած մյուս հարցերին պատասխաննելու հնարավորությունը: Եթե կավարտեք ձեր իմացած բոլոր հարցերին պատասխաննելը, վերադարձեք բաց բողած առաջադրանքներին:

Թեստում 76-80-ը կարճ պատասխաններով խնդիր-առաջադրանքներ են, որոնց պատասխանները ոչ բացասական ամբողջ թվեր են: Պատասխանները պետք է լրացնել այդ նպատակի համար հատկացված տեղում՝ ըստ պահանջվող ձևի:

այսինքն՝ այդ առաջադրանքների կատարումը պահանջում է աշխարհագրության տարբեր բաժիններից ու թեմաներից ավելի խորը գիտելիքներ, աշխարհագրական օրինաչափությունների և պատճառահետևանքային կապերի իմացություն, պատրաստվածության բարձր մակարդակ, տրամաբանական վերլուծություն և ստեղծագործական մոտեցում:

5. Առաջադրանքների բաշխումն ըստ ստուգող գործունեության տեսակների

Թեստում աշխարհագրության ծրագրի թեմաներն ու բաժինները ներկայացված են տարբեր տիպի առաջադրանքներով, որոնցով ստուգվում են գործունեության տարբեր ձևեր, գիտելիքներ և կարողություններ:

Թեստով նախատեսվում է ստուգել գիտելիքները վերաբերելու և տարբեր իրավիճակներում դրանք կիրառելու շրջանավարտի կարողությունների մակարդակն ըստ գործունեության տարբեր տեսակների:

Գիտելիքների վերաբերադրումը ենթադրում է հիմնական աշխարհագրական փաստերի, հասկացությունների, երևոյթների, գործընթացների, օրինաչափությունների պատճառահետևանքային կապերի իմացություն:

Գիտելիքների կիրառման կարողությունը ենթադրում է աշխարհագրական երևոյթների և գործընթացների բացատրություն և վերլուծություն՝ ծանոթ, փոփոխված և նոր իրավիճակներում:

Թեստի բովանդակությունը պայմանավորված է շրջանավարտի և դիմորդի հետևյալ գիտելիքների և կարողությունների ստուգման անհրաժեշտությամբ.

Կարողանալ՝

- բարտեղով և հատակագծով որոշել կետերի հեռավորությունը, ուղղությունը և բարձրությունը, աշխարհագրական օրյեկտների կոորդինատները և տեղադիրքը, կարեոր սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական իրադարձությունների վայրերը,

- առանձնացնել և բնութագրել աշխարհագրական օբյեկտների և երևույթների առավել էական հատկանիշները,
- որակական և քանակական մակարդակով վերլուծել բնական և հասարակական երևույթները,
- տալ տարրեր մեծության տարածքների համայիր աշխարհագրական բնութագիրը,
- լուծել խնդիր-առաջադրանքներ բնական և հասարակական տարրեր երևույթների վերաբերյալ,
- կատարել հաշվարկներ՝ օգտվելով քարտեզների, աղյուսակների, սխեմաների, գրաֆիկների տվյալներից,
- հետևողություններ անել՝ քարտեզների, գրաֆիկների, սխեմաների տեսքով ներկայացված աշխարհագրական տեղեկատվության տարրեր աղբյուրներից,
- կատարել աշխարհագրական փոխկապակցված գույգերի համադրում և ընտրություն,
- ընտրել տարրեր հատկանիշներով բնութագրվող աշխարհագրական օբյեկտներն ու երևույթները,

իմանալ՝

- հիմնական աշխարհագրական հասկացություններն ու տերմինները, փաստերն ու երևույթները,
- աշխարհագրական ուսումնասիրության հիմնական մեթոդները,
- բնական և հասարակական աշխարհագրական երևույթների փոխադարձ կապերն ու տեղաբաշխման օրինաչափությունները,
- մայրամաքներում, տարածաշրջաններում, պետություններում գտնվող աշխարհագրական տարրեր օբյեկտների տեղադիրքը քարտեզի վրա,
- Հայաստանի Հանրապետության, նրա առանձին մարզերի բնության, բնակչության և տնտեսության հիմնական գծերի և փոխադարձ կապերի մասին,
- բնօգտագործման, շրջակա միջավայրի աղտոտման և պահպանման մասին,
- մարդկության համամոլորակային հիմնախնդիրների մասին:

հաջորդ հինգ վանդակներում լրացվում է պատասխանը՝ կարճ պատասխանի լրացման սկզբունքով (տե՛ս նկար 5):

նկ. 5

Զնաբուդքը լրացվում է միայն սև գեղային գրիչով:

վանդակները, երկնիշ պատասխանը լրացնել չորրորդ և հինգերորդ վանդակներում՝ բաց թողնելով առաջին երեք վանդակները, եռանիշ պատասխանը՝ լրացնել երրորդ, չորրորդ և հինգերորդ վանդակներում՝ բաց թողնելով առաջին և երկրորդ վանդակները, քառանիշ՝ թիվը լրացնել՝ բաց թողնելով առաջին վանդակը, իսկ հնգանիշ՝ թիվը լրացնել թողոր հինգ վանդակներում (տե՛ս նկար 2):

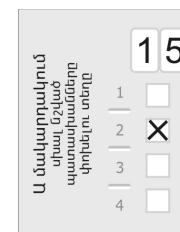
նկ. 2

Չեզոքը տրված է սխալ նշված պատասխանն ուղղելու 5 հնարավորություն, որից 3-ը՝ Ա մակարդակում, իսկ 2-ը՝ Բ-ում:

Եթե անհրաժեշտ է փոխել սխալ նշված պատասխանը ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներում, ապա դաշտի վերևի հորիզոնական վանդակներում պետք է գրվի առաջադրանքի համարը, իսկ նրանից ներքև գտնվող սյունակի համապատասխան վանդակներից մեկում դրվի «X» նշանը (տե՛ս նկար 3, նկար 4):

նկ. 3

նկ. 4

Սխալ նշված պատասխանը կարճ պատասխան պահանջող առաջադրանքներում փոխելու դեպքում հորիզոնական առաջին երկու վանդակներում գրվում է առաջադրանքի համարը, որից հետո

6. Աշխատանքի կատարմանը հատկացվող ժամանակը

Թեստի Ա և Բ մակարդակների առաջադրանքների կատարման համար հատկացվում է 180 րոպե:

7. Առանձին առաջադրանքների և ամրող աշխատանքի գնահատման չափանիշները

Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքը համարվում է կատարված, եթե դիմորդի ընտրած պատասխանի համարը համընկնում է ճիշտ պատասխանի հետ:

Կարճ պատասխանով առաջադրանքը համարվում է կատարված, եթե դիմորդի ներկայացրած պատասխանը համընկնում է ճիշտ պատասխանի հետ:

Չրջանակարտի հավաքած միավորները սանդղակավորվում են:

8. Լրացուցիչ նյութեր և սարքեր

Զննության ընթացքում թույլատրվում է օգտագործել հաշվիչ, քանոն և կարկին:

9. Քննության անցկացման և աշխատանքի ստուգման պայմանները

Զննության ժամանակ մասնագետների ներկայությունը բնակչության արգելվում է:

Համակարգչի միջոցով ստուգվում է միայն շրջանավարտների լրացրած պատասխանների ձևաբուլը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱԿԱՆ ԵՐԻ ԶԵՎԱԹՈՒՂԹ

2012 թ. Միանալում թվություն
Պատասխանական երի ձևաթուղթ
 Աշխարհագրություն

Ազգանուն		Անձնագիր																																																																																				
Անուն	Հայրանուն																																																																																					
X																																																																																						
Եղել ուղարկիր <ul style="list-style-type: none"> • Լրացրե՞մ միան մե գետային գոյզու: • Ձեր բնույթական համարին համապատասխանող վանդակում դրեք X Եշանը (միևնույն պահանջի մեջ անցի պահանջմունք գանձաւոցած նշում կիամարվ մրսալ): • Թվերը գրեք հետևյալ տեսքով 12345 6 7890 																																																																																						
0 5	Թեսչ №	1 2 3 4																																																																																				
Ա մակարդակ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td><td>8</td><td>9</td><td>10</td><td>11</td><td>12</td><td>13</td><td>14</td><td>15</td><td>16</td><td>17</td><td>18</td><td>19</td><td>20</td><td>1</td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td></tr> <tr><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td></tr> </table>			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	1	2																				2	3																				3	4																				4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	1																																																																		
2																				2																																																																		
3																				3																																																																		
4																				4																																																																		
Բ մակարդակ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td>21</td><td>22</td><td>23</td><td>24</td><td>25</td><td>26</td><td>27</td><td>28</td><td>29</td><td>30</td><td>31</td><td>32</td><td>33</td><td>34</td><td>35</td><td>36</td><td>37</td><td>38</td><td>39</td><td>40</td><td>1</td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td></tr> <tr><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td></tr> </table>			21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	1	2																				2	3																				3	4																				4
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	1																																																																		
2																				2																																																																		
3																				3																																																																		
4																				4																																																																		
Գ մակարդակ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td>41</td><td>42</td><td>43</td><td>44</td><td>45</td><td>46</td><td>47</td><td>48</td><td>49</td><td>50</td><td>51</td><td>52</td><td>53</td><td>54</td><td>55</td><td>56</td><td>57</td><td>58</td><td>59</td><td>60</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td></tr> </table>			41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	1	1										2										2	2										3										3	3										4										4
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	1																																																																		
1										2										2																																																																		
2										3										3																																																																		
3										4										4																																																																		
Դ մակարդակ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td>61</td><td>62</td><td>63</td><td>64</td><td>65</td><td>66</td><td>67</td><td>68</td><td>69</td><td>70</td><td>51</td><td>52</td><td>53</td><td>54</td><td>55</td><td>56</td><td>57</td><td>58</td><td>59</td><td>60</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td></tr> </table>			61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	1	1										2										2	2										3										3	3										4										4
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	1																																																																		
1										2										2																																																																		
2										3										3																																																																		
3										4										4																																																																		
Ե մակարդակ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr><td>71</td><td>72</td><td>73</td><td>74</td><td>75</td><td>76</td><td>77</td><td>78</td><td>79</td><td>80</td><td>71</td><td>72</td><td>73</td><td>74</td><td>75</td><td>76</td><td>77</td><td>78</td><td>79</td><td>80</td><td>1</td></tr> <tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td></tr> <tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td></tr> <tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td></tr> </table>			71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	1	1										2										2	2										3										3	3										4										4
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	1																																																																		
1										2										2																																																																		
2										3										3																																																																		
3										4										4																																																																		
Վ բառություն Ծանօթ եմ՝ քննության կարգին:																																																																																						

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԻ ԶԵՎԱԹՈՒՂԹ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

Քննության ընթացքում առաջադրանքներին պատասխանելու համար շրջանավարտը պետք է լրացնի պատասխանների ձևաբույրը, որի ճիշտ լրացումից է նաև կախված շրջանավարտի քննական գնահատականը:

Թեստի Ա և Բ մակարդակների բոլոր (1-75) ընտրովի պատասխանով առաջադրանքները համարվում են կատարված, եթե դիմորդի ընտրած պատասխանի համապատասխանող վանդակում դրեք X Եշանը (միևնույն պահանջի մեջ անցի պահանջմունք գանձաւոցած նշում կիամարվ մրսալ): Ճիշտ պատասխանի համարի հետ: Այս առաջադրանքներին դիմորդը համապատասխան համարվ առաջադրանքի ուղղահայաց սյունակի պատասխանների հնարավոր չորս տարրերակների վանդակներից մեկում պետք է դնի «X» նշանը (տե՛ս նկար 1):

Ակ. 1

Բ մակարդակի կարճ պատասխանով առաջադրանքները (76-80) համարվում են կատարված, եթե դիմորդի ներկայացրած պատասխանը համընկնում է ճիշտ պատասխանի հետ: Այս առաջադրանքներին պատասխանների անհրաժեշտ է գրել կարճ պատասխանը՝ յուրաքանչյուրի համար նախատեսված հորիզոնական հինգ վանդակներից յուրաքանչյուրում գրելով մեկ թվանշան: Առաջադրանքի պատասխան կարող է լինել 0-ից 99999-ը ոչ բացասական ամբողջ թվերից որևէ մեկը: Եթե պատասխանը միանիշ թիվ է, ապա այն պետք է լրացնել նշան կախված կամարդակներից վերջինում՝ բաց բողնելով առաջին, երկրորդ, երրորդ և չորրորդ